XII-ik évfolyam. 11-dik szám. Köszeg, 1892. márczius 13-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

Az idegenforgalomról.

Azt üzeni t. szerkesztő ur, miután multheti czikkem végére azt irtam, hogy ha az idegenforgalom kérdése van napirenden, ugy nem hagyhatom egyhamar a szót vagy irást, tehát folytassam, — erre azt mondom: igen szivesen, annál is inkább, mert számosan intéztek hozzám aziránt kérdést, hogy hogyan és miképen képzelem én Köszegen a cottageszerü épitkezések alapját megvetni és létesithetőnek.

Amennyire egy ilyen czikk keretén belül erről a nagy hordereju kérdésről magyarázatot lehet szolgáltatni, megpróbálkozom vele s már ebből is be fogja látni bizonyára mindenki, hogy sokkal helyesebb volna épen ezen a téren nagyobb mozgalmat kifejteni.

Hogy a hiány nagyobb és csinosabb lakásokban tényleg meg van, azt nem tagadja senki.*) En a ki ilyeneket lámpással keresek, legjobban tudom azt és például felhozom hogy egyik idekerült hivatalfőnök hetek óta nem tud magának való csak félig-meddig kényelmes lakást találni, pedig 4—500 frtot is adna egy ilyenért.

Mi volna tehát szükségesebb, mint a meglevő házak kibővitését és kiépitését, vagy uj házak emelését lehetővé tenni?

Erre két mód van. A háztulajdonosoknak olcsó, igen olcsó pénzt kellene rendelkezésre bocsátani, hogy érdemes legyen nekik az épitéshez fogni és a visszafizetést is amortizácziórа alapitani; — ez az egyik; a másik: cottagerendszerü épitkezésekre részvénytársaságot alapitani.

A részvénytársaság megalakulhatna egyelőre 20,000 frt épitési alappal és ennyit csakhamar lehetne itt jegyezhetni, persze nem 500, hanem 50 vagy 100 frtos részvényekkel. A részvénytársaság megvehetne olcsó házhelyeket és épitene ilyenekre a lehető legegyszerübb, de azért legkényelmesebb, leginkább egy család számára beosztott félemeleti-, és hol alkalmas fél- és egyemeletes-házakat. Elég volna kezdetnek, mondjuk, két ilyen ház, miket az épitési költségeknek $^1/_{10}$-ed részének lefizetésével bárki mint tulajdonát megveheti, köteles levén vevő a tőkének megfelelő 4—5%-os házbért és évenkint 1—2% tőketörlesztést fizetni, vagy pedig a kamatfizetés illetve házbér és vételártörlesztés amortizácziós terv szerint történnék. A részvénytársaság, mindaddig mig a ház értékének $^3/_4$-ed része törlesztve nincs, telekkönyvileg biztositva marad.

Ebből áll a tervnek veleje. De ez nem elég.

A részvénytársaságnak oda kellene hatni ezenkivül, hogy megszerezhesse a herczegi két nagy kertet, vagy például a Neubad helyiséget és a körületbe létező objektumokat, és ezeknek kisajátitása után ezekre a helyekre illenék a cottageszerü villa- és házsorok épitése, mely esetben mindenik villa vagy ház egy-egy rész kertet is kaphatna.

Persze, ha ez utóbbi, a legéletrevalóbb terv létesülne, a 20,000 frtos épitési tőke már nem volna elég, hanem ez esetben legalább 100,000 frtos épitési tőke kellene. De ha tudott a város vasutra 300,000 frtos tőkét jegyezni, a sokkal több direkt és indirekt hasznot hozó vállalathoz csak fognak legalább 100,000 frtos tőkét összeadni, mikor veszteségről szó sem lehet.

Amint a mondott telkek egyike vagy másika, vagy pedig a város által felajánlandó ingyen-telkek meg volnának, azonnal hirdethetnénk mindenfelé, hogy akik itt letelepedni kivánnak készletben levő tervek szerint választhatnak maguknak egy házat vételre, bérbevételre, amortizácziós törlesztésre, amint tetszik. Két-három házat pedig a részvénytársaság megrendelés nélkül is felépitene, mert azok mindenesetre nagyon hamar el lennének foglalva.

És igy lassan-lassan épülne hol itt, hol ott egy-két ház vagy villaszerü családi lakház és néhány év leforgása alatt ugy benépesülne ez a város, hogy az irigység tárgya lenne, holott most mindenfelé csak sajnálni tudnak bennünket.

És ez a tervezgetés nincs ám homokra épitve. Könyvek, ujságok, szakértők, már létező ilyen házépitőtársaságok, a kezem közt levő 1000-nél több idegenforgalmi levél és itt megfordult néhány 100 idegen nézetnyilvánitása alapján ajánlom e terveket a közönség figyelmébe.

Gazdag magánzók, nyugalomba vonuló magas tisztviselők, katonák, jobb klimát, szebb vidéket kereső jó módú családok telepednének ide, — eddig be van bizonyitva e terv szolid alapja és biztos sikere kicsiben — láthatja mindenki és tapasztalja liskális, kereskedő, háziur, iparos, munkás stb. egyaránt — nos, és ép ugy mint szaporodott e város lakossága az idegenforgalmi eszme megvalósitásával a lefolyt 2 év alatt körülbelül 100 lélekkel, ugy szaporodna ily nagymérvü akczió folytán tizszeresen, és ennek folytán oly haladás, oly élénk társas élet, oly jólét lenne itt teremtve, aminthogy ez sikerült Grácznak, Ischlnek stb. helyeknek, hol a község ezereket költhet szépészeti és iskolai czélokra és még mindig marad felesleg.

Persze lesznek akárhányan, akik ezt képzelődésnek, álomképnek tekintik, pedig nem az. A máshol elért nagy sikerek és a nálunk is a közelmultban bebizonyitott kisebbmérvü eredmény a terv életrevalóságára mutat.

Akik pedig a 20,000 frt tőkével való kezdeményezést, és elért siker után a 100,000 frtra való tőkeszaporitást keveselik ily nagymérvü terv kiviteléhez, — azoknak csak azt mondhatom, megkezdeni elég és amint ily irányu szövetkezés történik, csak egy fütybe kerül és angol vagy belga vállalkozók csatlakozni fognak. És e tekintetben nagy segitségére lehet ezen ügynek a mi országgyülési képviselőnk.

Szájbely Gyuláról tudjuk, hogy ért hozzá nagyobb vállalatokat realizálni, — már nem egy fába vágta a fejszéjét — és az ő lelkiismeretes és lankadatlan, ritka szorgalmas munkálkodása, nagyon hamar megvalósitaná azt, amit hihetetlenek, lehetetlenek képzelnek.

Sőt merem állitani, a jelenlegi viszonyok közt, midőn az egész világ hol nyaralni, hol üdülni, hol csendes és kellemes fekvésü kisebb városokba szeret visszavonulni, t. i. azok, akik tehetik, most nem néhány évtized volna szükséges nagyobb eredmény eléréséhez, hanem már 4—5 év alatt bámulatos siker koronázná az ez irányban kifejtett törekvést és munkálkodást.

Épen a napokban olvastam egy hires angol ember mondását, a ki körülbelül ezeket mondja: hogy ott, hol szegény és gazdag, boldog és boldogtalan valaminek a létrehozásán együtt működnek, ott a siker el nem marad, de bizony sülyedni fognak azok, kik a hanyatlás napjain kasztonkint összebujnak és csak panaszkodni és a „rossz időket“ szidni tudják.

Nagyon sok alkalmazható ezen szavakból a mi viszonyainkra is, a mi igen sajnos. Mikor már egy évtizeddel ezelőtt megkezdődött a város fokozatonkénti hanyatlása, akár csak egy a lépcsőzetre dobott labda, mely lefelé gurul, az ember azt hitte, hogy mindaz ami a katonaság teljes elvonulásáig történt, csak arra fogja buzditani a polgárságot és az arra hivatott embereket, hogy egymással nemes versenyre kelve, majd csak teremtenek valamit a bennünket elpusztuló ár megfékezésére és az elvesztett terenum visszanyeresére, — de bizony nem történik semmi más, mint amit az angol ember mond: összebujunk panaszkodni. Már pedig az nem segithet rajtunk.

Itt az idegenforgalom eszméje. Ezt kell kiaknáznunk oly mérvben, amennyire csak lehet. A természet nagy adománya: gyönyörü és regényes fekvése és vidéke a városnak, utmutatója a mi tevékenységünk irányának, — az ezen a téren eddig elért siker az eszme próbaköve.

Mindezekután köteleségünk munkához fogni, — mert különben elszalasztjuk az alkalmat.

A turista-egylet felveszi ugyan az idegenforgalmat munkakörébe, de egyébb dolga nem lesz, mint az eddigi városismertetés alapján jelentkező letelepedőket és nyaralókat, amennyire lehet, elhelyezni, azonban a legtöbb esetben visszautasitani — és bekövetkeznék az, hogy bennünket még más kisebb községek is tulszárnyalnának.

Szabad-e tovább is tétlenül maradnunk?

Kőszegi József.

*) Kivéve az „Anzeiger“, a ki mindent tud.

A vasárnapi munkaszünetről szóló uj rendelet.

A kereskedelmi miniszter a vasárnapi munkaszünetről érvényben lévő rendeletet, a felmerült legtöbb kivánság és panasz figyelembe vételével, sok pontjában megváltoztatta, és nehogy a kereskedelmi minister rendelkezéseit különböző rendeletekből kelljen összekeresni, 14,837. sz. a. egészen uj, az összes kivételeket magában foglaló rendeletet bocsátott ki, ugy, hogy a régi rendelet teljesen hatályát veszti és kizárólag az uj rendelet lesz érvényben, még pedig f. é. márczius 20-tól fogva.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. XIII. törvénycikk 3. §-a alapján 1891. évi julius hó 1-én 37.892 szám alatt kiadott rendeletem I., II., III., IV., V., VI., pontjai alatt foglalt határozmányoknak hatályon kívül helyezésével az időközben szerzett tapasztalatok alapján azon iparnemeket, melyeknél az ipari munka az alább előadott módozatok mellett vasárnapokon, valamint Szent-István király napján is végezhető lesz, a belügyminisztérium vezetésével megbizott miniszterelnök és a földmivelésügyi miniszter urral, illetve a horvát-szlavon-dalmát bán urral egyetértőleg a következőleg szabályozom.

Végezhető lesz az ipari munka

I. mert az üzem félbeszakitása lehetetlen

1. az agyag-, porcellán-, majolika és kőedényiparnál, nemkülönben a mész-, fősz-, cement- és téglaégető iparnál — kizárólag a égetési munkák;

2. a bőriparnál a kaverási és bőrforgatási ipari munkák, de csak legfeljebb délelőtt 9 óráig;

3. a cukoriparnál a cukorgyártással és finomitással járó munkák;

4. az ecetiparnál a feltöltési és az erjedési müveletek körül végzendő ipari munka;

5. a feheritési iparnál a clorozási és lugzási munkák legfeljebb délelőtti 10 óráig;

6. a kenderáztatási iparnál;

7. a keményitő iparnál;

8. a kőolajfinomitó iparnál azon ipari munkarész, mely a végzendő müvelet természeténél fogva félbeszakitást nem tür;

9. a légszesziparnál kizárólag a légszesz előállitására, a lámpák meggyujtására és eloltására szükséges ipari munka;

10. a malmoknál az örlési müvelet;

11. a kertészi iparnál a termeléssel és mivelléssel kapcsolatos felbeszakithatatlan és sürgős munka;

12. a papir, papirpép és cellulose iparnál a félbeszakitást nem türő munka;

13. a pótkávé és katangszáritó iparban ama ipari munka, mely őszszel a répa vagy gyökér feldolgozására és szárítására elkerülhetetlenül szükséges:

14. a sajthészitési iparnál és

15. a szalámi-gyártásnál a felbeszakitást nem türő munka;

16. a selyemiparnál:

a) a selyemgubók beváltásának ideje alatt a selyemgubók átvétele s továbbitása, fojtása és gondozása körüli munkák;

b) a selymérpete készités által igényelt munka;

17. a sörfőző-, maláta- és

18. a szeszipar, valamint a szeszfinomitás és élesztőgyártás, nemkülönben az élesztőnek elfuvarozása;

19. a szinnyomásnál és kékfestésnél végzendő ama munkák, melyek a folytonos üzem félbe nem szakithatása miatt szükségesek;

20. a tésztagyártásnál a szárítással egybekötött munka déli 12 óráig;

21. az üveggyártásnál, a mennyiben az regenerativ fütőkészülékkel üzetik a fütési, az üvegolvasztási és üvegfuvási — félbeszakitást nem türő munkák;

22. a vas- és acél-gyárak üzem-ágainál mindazon munkák, a melyek félbeszakitást nem szenvedhetnek, jelesül a vas- és acélolvasztó, kavaró, finomitó és csőforrasztó munkák, a hengerelő müvek munkái az ezekkel kapcsolatban levő és üzemük folytonosságához szükséges összes mühelyek; a gáz és gőzfejlesztő, szénégető, kokszégető, faaszaló, pörkölő és öntő üzemek, a helyi szállitópályák és egyéb mellékmüveletek, valamint berendezések félbeszakitást nem türő munkái;

23. a vegyészeti iparnál az üzem azon egyes müveletei, melyek félbe nem szakithatók, pl. az izzó láng és olvasztó kemencéknél, ólomkamrák és retortáknál folyó munka stb;

24. a villamos erőt illetve áramat előállitó telepeknél előforduló ipari munka;

25. a zománcozott vasedény iparnál az olvasztási, égetési és ónégetési munkák;

26. borkereskedőknél, illetve raktároknál és pincészetnél a házilag végzendő sürgős javitási munkák;

II. mert a fogyasztó közönség igényei a folytonos üzembentartást megkövetelik.

A) Vasárnapokon:

és pedig

1. egész napon át;

a) a czukrász és mézeskalácsos iparnál;

b) a nyomdaiparnál a halasztást nem türő állami és hatósági nyomtatványok, szinlapok, müsorok, gyászjelentések előállitása a széthordása;

c) hirlapok elárusitása és széthordása;

d) a szódaviz gyártása, elárusitása és házhoz szállitása.

e) fürdő intézeteknél;

f) lakásoknak sürgős átalakitásánál a szükséges munkák, azonban csak a hatóságilag szabályozott költözködési időszakokban, valamint az ezeket megelőző és követő egy-egy hétben;

g) kenyér, péksütemény, tej és gyümölcs árusitása és házhoz szállitása;

h) temészetes virágok árusitása;

i) a szálloda, vendéglő, sör-, pálinka- és bormérő, kávéház és kávémérő iparoknál, ideértve a házhoz szóló megrendeléseket is, vagy az ily üzletekben szokásos bármily étel vagy ital kiszolgáltatását;

k) bucsukon és ájtatosságra szolgáló egyéb gyülekezeteken, az ugynevezett bucsucikkeknek, mint pl. imakönyvek, olvasók, viaszgyertyák stb. árusitása.

l) országos vásárok napján az ipari és kereskedelmi elárusitás és pedig nemcsak, a vásártéren, hanem a vásártartó város, illetve község egész területén; ugyancsak országos vásárok alkalmával a szállitás illetve fuvarozás;

m) a kofák üzlete, a mennyiben az áruk üdülő és mulatóhelyeken, vagy vásáron illetve a községen kivul sátrak alatt vagy valamely szokásos módon állványon, asztalon vagy a földön kirakva árusittatnak:

n) élő állatoknak a szállitása eszközökből való kirakása és hazaszállitása;

o) az izraelita husvéti kenyereknek előállitása és árusitása.

2. délutáni 5 óráig:

Oly községekben, melyek az országhatártól 10 kilométernél távolabb nem esnek, az e rendelet II. A) 1. pontjai alatt nem emlitett minden ipari és kereskedelmi elárusitás.

3. délután 2 óráig:

A borbély és fodrásziparnál az üzleti helyiségben, azontul csak magánlakásba, szinházakba vagy hasonló előadások alkalmából házhoz hiva;

4. deli 12 óráig:

a) a gépiparnál a sürgős és halaszthatatlan javitási munkák;

b) a kisiparnál sürgősen rendelt javitási munkák;

c) a pékiparnál az áru elkészitése és elszállitása;

d) a mészáros, hentes és kolbászkészitő iparnál az elkészités, elárusitás és szállitás;

e) minden a jelen rendelet II. A) 1. és 2. pontjai alatt meg nem nevezett ipari és kereskedelmi üzletekben az elárusitás és a házhoz szállitás;

f) kereskedelmi és ipari irodákban a kereskedelmi és gyári alkolmazottak irodabeli munkája;

g) gyorsáruk, sör és baromfi szállitása;

h) setéshizlaló telepeknél a hizlaláshoz szükséges anyagok szállitása, sertéseknek a szállásokba vagy telepekbe behajtása. (Vége következik.)

Turistaügy.

A turistaügy örvendetesen halad. A két héttel ezelőtt tartott értekezleten erősen hozzáfogtak az átalakulás munkájához, végeztek feladatukat a kiküldöttek, ugy, hogy az alakulógyülést a mai napon 121 jelentkezett taggal meg lehet tartani és az ügyrendet tárgyalni. Remény van, hogy tagok még ezután is be fognak lépni az osztályba és a polgárság tömörülése virágzásra juttatja Kőszegen a turistaügyet. Az eddig belépettek ezek:

Andráskay Gyuláné, Bajcsi Lajos, Barkó Sándor, Beyer János, Beer Károly, Benedek Ernő, Bredl Ágost, Binder János, Biringer Mór dr., Bischofen Saunders II., Czeke Gusztáv, Czeke József, Czike Ferencz, Csácsinovits Angela, Csácsinovits Stefánia, Draskovits Imre, Eberhardt Gyula, Ecker Károly, Eitner Gusztáv, Feigl Frigyes, Froh Alfonz, Freyberger Anna, Freyberger Miklós, Freyberger Sándor, Freyler Lajos, Fuchs Alajos, Gábriel József, Griller Adolf, Gruber Ferencz, Grúsz Raymund, Hammer Gyula, Hanely Antal, Herzfeld Vilmos, Horváth György, Hoffner Imre dr., Ivánszky Károly, Jagits Antal, Jáuosa Gyula, Kindl József, Kirchknopf Antal, Kirchknopf Mihály, Korchmáros Gyula, Korchmáros Menyhért, Kőszegi József, Kőszegi takarékpénztár, Kőszegi ált. takarékpénztár, Kroller Miksa, Kühn Lajos, Küttel István, Kováts István dr., Kölly György, Lauringer János, Lauringer Ferencz, Leitgeb Sebestyén, Lenner Mária, Lux Alajos, Mahortsich József, Major János, Markovits József, Martinkovits Mátyás, Marton Károly, Matits János, Mederl János, Meszléényi Károly, Michaelis Izidor, Mohr Mihály, Mohr Vilmos, Németh Imre, Németh János, Pados Gábor, Paller András, Pfeffel János, Pilnay Vincze, Pohlmüller Edené, Pohl Elza, Popper Ignácz, Porpáczy János, Pötzelberger Károly, Pulz János, Rosenstingl Gyula, Rosner Pál, Róth Sándor, Rusa Gyula, Schäffer Gusztáv, Scharpf Jenő, Schindler Vilmos, Schlapfer Pál, Schlögl János, Schmidegg János gróf, Schönbauer János, Serédy Dénes, Somogyi Venczel, Somogyi Miklós, Steierlein Gábor, Stelzer Lajos, Stúr Lajos dr., Szabó László, Sziklay János, Szomor Lajos, Szovják Hugó, Terlanday Emil, Terplán Kornél, Tipka Ferencz, Turcsányi Lajos, Unger Károly, Unger Ödön, Vidos Elek, Vörös Zsigmond, Wagenhofer Titusz, Waisbecker Antal dr., Waisbecker Ede, Waisbecker Ferencz, Waisbecker János, Wentzl Ede, Windisch Antal, Wittinger Antal, Wocher József, Wölfel József, Zanathy Bódog, Zarka Sándor, Zerthofer Frigyes. Összesen: 121.

HIREK.

— **Márczius Idusa.** A szabadság nagy ünnepének bármily formában való megünneplése nálunk nem jut eszébe senkinek sem. Sok mindenre van gondunk, de hogy a nagy napok némelyikét s igy például márczius 15-ét nyilvánosan megünnepelnök, arra nem talál kadencziát a kőszegi hazafi. Emlékezzünk meg legalább a saját szükebb körünkben a magyar nemzet megváltási ünnepéről, arról a napról, melyen szabad lett a sajtó s a nemzet kivivta államiságát. Márczius 15-ike a magyar nemzet születése napja, melyen megalakult a magyar nemzeti jelleg, a magyar közszellem. Elmélkedjünk e dolgok fellett s tegyük meg a jövőben is kötelességeinket, mint az igaz hazafiakhoz illik, hogy nemzeti életünket biztositsuk és saját fészkünket is egy kis jobb sorsra juttassuk.

— **Sorozas.** A kőszegi járásból az állitás kötelesek száma 608 volt. Ezek közül az ujanczjutalékra besoroztatott az ajánlás és beosztás fentartása mellett 61, a honvédséghez 2; a pótartalékba besoroztatott családfenntartó 3, kevésbé alkalmas 7; a honvédséghez 1, felülvizsgálatra küldetett 4, távol maradt 100.

— **Meghivó** a Magyarországi Turista-Egyesület kőszegi osztályának 1892. évi márczius 13-án, vasárnap, délelőtt 11 órakor, a városház termében tartandó alakuló közgyülésére, melyre az eddig beiratkozott tagok, ugyszintén azok, kik még belépni kivánnak, ezennel tisztelettel meghivatnak. Tárgysorozat: 1. A kiküldött ötös bizottság által kidolgozott alapszabályok és ügyrend bemutatása. 2. Ennek elfogadása után a tisztikar és választmányi tagok választása. 3. Netaláni inditványok. Kőszeg. 1892. márczius 10-én. A f. évi február 28-án tartott értekezletből kiküldött ötös-bizottság: Markovits József, Kőszegi József, Pfeffel János, Szovják Hugó, Waisbecker Ede.

— **Uj szálló.** Városunkban erős mozgalom indult meg egy uj szálló épitése ügyében. Most, hogy a *Korona-t* leromboltak s a várost látogatók egyetlen egy szállóra utalják, a hol azok igényeit ki sem elégithetnék s tulságos árakat is szabhatnának, egy alkalmas uj hotel valóban szükséges is. A tervezett vállalathoz egy alakulandó részvénytársaság adná össze a szükséges pénzt, melynek nagyobb része már együtt van. A terv és költségvetés készül.

— **Ipartestületi elnök.** Megemlékeztünk multkoriban a helybeli ipartestület közgyüléséről, megirván a valósághoz egész hiven azt is, hogy elnökké Kocsondy Károly lett megválasztva. Most arról értesülünk, hogy a megválasztott uj elnök nem vállalkozott a kinált hely elfoglalására, a miért ideiglenes elnökül Lemke Károlyt szemelték ki az illetékes iparos körök.

TÁRCZA.

Ellentétek.

Irta: Tihamér.

Együtt laktak közös hónapos szobában. Szerény zugocska volt a harmadik emeleten. Egyiket ugy hivták, hogy alsó- és felső-kálazi Kálazy Tarján, a másikat meg ugy, hogy ocskói Ocsovszky Turibius. Ősi családoknak voltak sarjai, de igen szegény familia volt mind a kettő. Zemplénmegyének egy kis falujában laknak hozzátartozóik. Tarján és Turibius megtagadták a hagyományos családi tradiciót, mely apáról fiura szállott náluk: az egymással való veszekedéseket. Kiskoruktól együtt nőttek fel.

Bizony sokat házsártoskodott e két család. Mindenütt ellenségek voltak: a vármegyén éppen ugy, mint otthon. Mikor képviselőválasztás volt, Kálazy, az öregkuruc, azért szavazott jobbpártira, mert Ocsovszkyék balpártira adták voksukat. Tarján és Turibius szakitottak a gyülölettel, sőt mondhatni vonzódtak egymáshoz. Akárhányszor eldöngették otthon ezért őket. Együtt járták ki iskoláikat, együtt kerültek Pestre. Mikor készülődtek, Tarján apja a következőt mondta fiának:

— Iparkodjál, de légy mindig büszke ősi családodra, mely annyi jeles fiat adott a hazának: légy méltó a Kálazy névre. Még egyet mondok: ne keresd te soha azt az Ocsovszky gyereket, meglész te a nélkül; sőt ha megtudom azt, hogy valaha kibékültök, bizony kitagadlak.

Ez ugyan fenyegetésnek igen ártatlan volt, mert Kálazyék dominiumát az a bizonyos hét szilvafa árnyékolá be. De hát illett az öreghez, akinek ősei II. Endrétől kaptak nemességet. Turibius is hasonló intelmet kapott családjától:

— „Sokra vidd az életben! Különb ember légy mint a Kálazy fattyu. Ha megtudjuk, hogy te valaha, beszeltél Kálazyval, hát igaz, hogy földbirtokom már csak százhúsz hold és arra is van tekintélyes summa intabulálva, de ahogyan engem ocskói Ocsovszkynak hinak, olyan szent igaz, hogy ebből is kitiltlak.“ Ez sem volt rettentő fenyegetés.

A gyerekek Pesten laktak három évig, de nem találkoztak. A negyedik évben összehozta őket a sors és elhatározták, hogy közös szállást fognak bérelni. Azóta együtt laktak. Elbeszélgettek mindenféléről: otthonukról, jövőjükről. Sok mindent megvallottak egymásnak: a többi közt Tarján felfedezte, hogy verseket ir. Turibiusban felébredt a szunnyadó Ocsovszky és tulliczitálta, hogy ő drámairó. Ez idő óta feltékenykedtek egymás sikereire.

Tarján felolvasott verseiből, amely után rendesen következett Ocsovszky kritikája; kifogásolt, gáncsolt mindent és nem dicsért semmit. Mint jó barátok szokták.

Turibius elszavalta „A titánok“ czimű tragédiájának második felvonását, erre Kálazy azt mondta, hogy a műből egy hiányzik: az eszmei tartalom.

Turibius azt mondta, hogy Kálazy versei nem érnek semmit, mert nincs bennük uj goudolat és hiányzik belőlük a point.

Tarján megesküdött, hogy Ocsovszky neni maga irta tragédiáját, hanem a cselekvényt jól-rosszul lekopiálta. Nincs benne tragikum: nem er egy hajitófát.

Mindezt egy közös, harmadik barátjuknak mondták el, aki hátük mögött hiven besugott a kettőnek egymásra. Ismét Kálazy és Ocsovszky lettek; csendesen veszekedtek és vagdalták egymás fejéhez a kemény igazságokat, nyelték a keserü labdacsokat.

Turibius őszintén kinyilvánitotta Kálazynak, hogyha kiadja verskötetét, azt csak a sajtos fogja fogyasztani, mert még antiquáriusnak sem kell. Jó verseknek sincs publikuma, hát még olyanoknak, mint Kálazyéi. Legjobb lesz, ha megirja bucsuját a lanttól — jambusokban. Mert a lant az ő kezében doromb.

Tarján is kimondta véleményét. Ocsovszky drámái nem érnek semmit. Pályázhatik a Kóczán dijtól a Teleki dijig, a nemzeti szinháztól a piripócsi trupphoz: pályadijat nem nyer, honoráriumtól felkopik az álla. Kétszáz aranyat? Csak lesse! Abból ugyan nem eszik egy vacsorát sem. Az ő dráma-irása mind csak szépirási és helyesirási gyakorlat. Tanácsosabb lesz reálisabb foglalkozásba kapni.

Ezt egymás szemébe mondták. És igen feltékenyek voltak egymás leendő sikereire. Pedig ez kár volt. Mindegyikben növekedett az ellenzéki viszketeg. Gyülölték egymást.

Ha Tarján azt állitotta, hogy a dob-utczában kellemetlen szag van, azt másnap Turibius azzal czáfolta meg, hogy éppen ott volt sétálni és oly kellemes illatot tapasztalt, hogy ezentul oda fog járni jó levegőt szini. Pedig Tarjánnak igaza volt: a dob-utczában nem áramlik éppen valami kellemes illat. (A recepció is onnan indult ki.)

Ha pedig Turibius azt mondta, hogy az Erzsébet-téren kerek egy millió veréb van: Tarján azt állitotta, hogy ő egy negyedórával előbb járt ott és megesküdött, hogy még egy fiát sem látta a verébnek. Pedig Turibiusnak tökeletes igaza volt: az Erzsébet-téren van a világ összes verebeinek főhadiszállása és parlamentje. Ott mindig van egy millió.

Tarjánnak tetszett a lóvasutnak tülöktutulása, ő azt ihletve, meghatottan hallgatta: Turibius irtózott tőle. Mig viszont Turibius élt halt a kintornáért, amellyel Tarjánt a pokolra lehetett volna üzni.

Három hónapig laktak együtt, amely idő alatt csak egyben találkoztak nézeteik, hogy az alattuk székelő „Polgári betegsegélyző és halottemető egyesületi daloskör“ áldásos működését daloskör nélkül is folytathatná.

A negyedik hónap elején közös gondolatuk támadt. Az ellentétek találkozni is szoktak. Megszöktek egymástól. Ezen tervükbe csak a szobaasszonyt avatták be, akinek mindketten kifizették a szobabért az egész hóra. Ez aztán nem busult. Mindegyik hagyott hátra egy levelet társának:

— **50 éves jubileum.** Kehrn Antal helybeli füstfaragómester már 50 évnél tovább szolgálja a tisztes ipart. Az ipartestület tisztviselői a ritka eset által indittatva érezték magukat a derék polgárembert egy kis ovacziókban részesiteni, a következő üdvözlő iratot nyujtván át az ünnepeltnek:

„Kehrn Antal kéményseprő urnak!

A kőszegi ipartestület nevében és megbizásából mi alulirottak Önt kedves polgártárst azon alkalomból, hogy választott rögös pályáján mint önálló iparos becsületben, fáradhatlan kitartással egy félszázadot átélt, és nem csak a mi, hanem az összes polgárok közbecsülését kiérdemelte, — kötelességhüen indittatva érezzük magunkat a polgári erénynek ily példás harczosát félszázados ünnepélyére igaz szivből üdvözölni, kivánván, hogy a Mindenható további bő áldásával Önt kedves polgártárs elárassza, az emberiség végső határáig, a haza, szerető övéi és az Önt mindenkor tisztelő polgártársai javára éltesse.“

— **Hóvihar.** Bokáig érő hóban, sikos utakon járunk tavasz közeledtével. Olyan az idő, mint akár januárban, mikor legerősebben szokott nyilvánulni a tél mérge s leghanyagabbul tisztogattatják háztulajdonosaink a gyalogjárókat. De vigasztalódjunk. Talán lesz annyi ereje a tavaszi napsugárnak, hogy elbánjék az idétlen hótömeggel és valósitsa a kikelethez kötött reményeinket.

— **Pályázati hirdetés.** Kőszeg szab. kir. város utazóközönsége és az e helyre zarándokoló idegenek nagy társasága pályázatot hirdett egy a városból a vasuti pályaházig oda és vissza napjában kétszer közlekedő omnibusz-czeigli inditására. A vállalkozónak kell hogy magát a következő föltételeknek alávesse: 1. Az óriás járművet nem szabad villan,os-vasut módjára szalasztani, mert a vasut felé vivő sinek nincsenek már a legjobb karban, minek folytán a sebes menés veszélylyel járhatna a közönségre. 2. Az omnibusznak az utasok igényeinek megfelelőleg akkor is kell közlekednie, ha tulajdonosának esetleg nem akadna konkurrense. 3. A *Strucz* előtt nem szabad megállania, mert összeütközhetnék egy kiérdemült kollegájával és túlságosan felszöktethetné a város egyedüli hotel-jának akcziáit. 4. A vállalkozónak a megállapitott 50 krnyi viteldijból 25%-ot el kell engednie, valamint a kocsisnak és kocsivezető urnak járó borravalókat is, megengedtetvén neki különben, hogy ez utóbbiakat veszteségökért kellőképen kárpotolhassa. 5. Pályázati határidő f. é. április hó 1-je, a mely napon az idegenek első csapata jön Kőszegre. Kelt Kőszegen, a hanyatlás egyik évének márczius hó Falb napján

a taligára utalt utazókozőuség megbizásából
Dobse László.

— **Hol és hogyan hirdet a város.** A mi közönségünk ezt ugyis tudja, de hogy a távolabb élőnak is fogalma legyen a város által kibocsátott hirdetéseknek hol és miként való közzétételéről, ezennel leirjuk a divó szokást. Ha nem nagy dolgokról van szó, litographiroznak, mert csak hirdetni kell, de nem kell a közönségnek egyuttal tudnia, hogy miről van szó. Amit a litographia az ilyen hirdetmények kiállitásában mulaszt, azt végzi a nap, kisziván a papir szinével együtt az épségben született betűket. Ha adófizetésre szólitják fel a polgárokat, no akkor már ezeknek érteniök is kell a hirdetés lényegét és ez esetben a város nyomdája végzi dolgát, melynek eredményét a városház kapuja mögött szerénykedő hirdetési táblán, vendéglőkben, kávéházakban és utczasarkokon szemlélhetjük, ha ugyan akarjuk. A legfontosabbakat, melyekre nézve a felsőb hatóság is ugy intézkedik, hogy „a legelterjedtebb módon tétessenek közzé“, végre az ujságoknak is megküldik közlés végett, de avval a kézzel fogható megjegyzéssel, hogy „ingyen“, vagy „ad libitum“. És ez természetesen a legolcsóbb mód; de mert az ujságok nem arra valók, hogy bárkinek is „ingyen“ szolgáljanak és például, a városnak segitsenek spórolni az ilyen „ad libitum“-os dolgokat egyszerűen a papirkosár aktái közé teszszük és következésképen nem szolgálhatunk velök sem a városnak, sem a nagy közönségnek. Hogy az ujság e mulasztásnak nem oka, az a fentiekből világosan látható.

— **Szak-tanmühely.** A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara kerdést intézett a városhoz, hogy az asztalos vagy lakatos-szaktanmühely felelne-e meg inkább a helyi viszonyoknak. Ugy halljuk, hogy lakatosszaktanműhelyet választott Kőszeg, hanem hogy miért épen ilyent, azt hát nem sikerült megtudnunk.

— **Optimista pesszimista.** A *Günser Anzeiger*ről ismeretes, hogy nincs az a jó dolog, amit ő az ő ismert furcsa észjárásával agyonrontani ne igyekeznék. Ir a héten egy vezérczikket az ismeretes és már megszokott „Kommunalchef“ és Obrigkeit“ stylusában, közbe magának vindikálja egy második szálloda épitése tervének apaságát s végül pedig elismeri ugyan az idegenforgalom emelésének szükségét, de azt állitja, hogy van elég üres lakás — és hogy eddig csak 5—6 család telepedett itt le; továbbá, hogy 4—5 szobás emeleti lakásért csak 150—160 frtot igérnek. Hogy a tisztelt „Anzeiger“ nem szokott mindent tudni, az ismeretes, hiszen a multkor egy gyülésen vett részt, ott a történteket aláirásával is támogatta, mégis már szombatra nem tudott semmit. Épen ugy nem tudja a visszonyokat se, és csak beszél — hogy beszéljen, ir — hogy irjon, de mindent tartalom nélkül. Azonban ne polemizáljunk vele, — „optimista“ ugy is nehezen tér össze a pesziimisztával, — de arra kéri a multheti vezérczikkünk irója, legyen szives és mondja meg, hogy hol van az a sok üres lakás amelyet ő még be nem töltöttnek jelez, ezzel nagy szolgálatot tenne neki és az idegenforgalom ügyének. Ezen sziveségének viszonzásául hajlandó a czikkiró neki az itt letelepedett családok névjegyzékét odaadni, melyben majd meglátja, nogy nem 5—6, hanem 20-uál is több családdal szaporodott a város 2—3 év óta — és megmutatja majd azon leveleket is, melyekből majd láthatja, hogy mégegyszer ennyien telepednének itt le — ha volna hová. Ha ő tud lakásokat, jelentesse be azokat, igér 4—5 szobát, persze csinosabb lakásokért, 3—400 frtot is és nem mind ő hireszteli — és épen ebben rejlik a jó ügy rontása — hogy az idegenek 150—60 frtot igérnek ilyen lakásért. Czikkünk irója a mult napokban egy n.-palánkai család számára kénytelen volt egy szigeti földszinti lakást bérelni és a 3 szobás földszinti lakásért, mely eddig 100 frt volt, 120 frtot adott. Kell-e jobb bizonyiték? Persze öreg pesszimisták, akik a Techet-féle házat cottage-háznak nézik, azokkal kár bibelődni.

— **Tanügyi hirek.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a sopronmegyei kir. tanfelügyelőségnél alkalmazott Laubhaimer — tollnokot Baranyavármegye segédtanfelügyelőjévé, Schaller Flóris tanitót pedig a soproni tankerület felügyelőségéhez tollnokká nevezte ki.

— **Czigányboszu.** E hó első napjainak egyik estéjén Hódosi Mátyás, Antal és ifj. István horvát-zsidányi czigányok rátörtek Kumanovits Pál horváth-zsidányi lakos házára, mivel azt hitték, hogy az illető jelentette őket fel falopásukért. Befeszitették a kaput s a mi kezük ügyébe került, azt agyonrongáltak, sőt megtámadták és véresreverték a gazdát is, kit csak a nála levő ismerősök mentettek ki a felbőszült czigányok kezeiből. Másnap aztán bekisérte a boszus feketéket egy kivezényelt járőr a csepregi járásbirósághoz.

— **Öngyilkos képviselő.** Csáky Albin gróf vall. és közokt. ügyi minisztert és családját sulyos csapás érte, amennyiben fia a nagy reményekre jogositott István, orsz. képviselő f. hó 5-én Andrássy-uti lakásán agyonlőtte magát. Az eset nagy részvétet keltet az egész országban. Ő felsége még szombaton tudatta a kultuszminiszter családjával, hogy osztozik gyászában. Vaszary Kolos herczegprimás és Szápáry Gyula gróf miniszterelnök valamint a kormány több tagja is kifejezték részvétőket. Temetése f. hó 9-én volt Szepes-Mindszenten, hová a fővárosból vitték a családi sirboltba.

— **Az izraelita hitközségek anyakönyve.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a megyei és a városa törvényhatoságokhoz az izraelita anyakönyvi ügyek rendezése, az anyakönyvi utólagos bejegyzések és az izraelita felek közt kötendő házasságok tárgyában rendeletet intézett. E rendeletben utasitja a miniszter az izraelita anyakönyvvezetőket, hogy csakis ama anyakönyvi esetekről szabad kivonatokat kiállitaniok, a melyek a rendes anyakönyvbe be vannak vezetve. Az anyakönyv-vezetőknek tilos a már egyszer bejegyzett tételeket törölni, kiegészíteni, vagy kiigazitani. Köteles az anyakönyvvezető az anyakönyvi tétel minden egyes rovatába bejegyzendő szöveget beirni s a helyett ismétlő jeleket használni a egyátalán nem szabad. Amaz izraelita anyakönyvvezető, a ki hatósági születési bizonyitvány nélkül a házasságra lépő feleket összeadja, 500 frtig terjedhető birsággal sujtatik. Ha a házasságra lépő, bármely okból születési bizonyitványt felmutatni nem képes, erről az anyakönyvvezető jelentést köteles tenni a közigazgatási hatóságnál. Azon esetekben, midőn oly születés, esketés vagy halálozás utólagos anyakönyvi bejegyeztetése kéretik, melynek idejében az illető anyakönyvi eset helyére nézve izraelita anyakönyvek még egyátalán nem vezettettek; az utólagos anyakönyvi bejegyzés mindenkor megtagadandó. Az utólagosan házasság által való törvényesitésuek az anyakönyvbe való bejegyzése közigazgatási uton csak akkor rendelhető el, ha a törvényesités vita tárgyát nem képezi. A közigazgatási hatóság határozatai ellen a miniszterhez lehet folyamodással élni.

— **Hirdetmény.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur magas leirata folytán arról értesittetnek az érdekeltek, miszerint az olasz kir. belügyminiszterium azon intézkedése, hogy cserzetlen bőrök a földközi és az adriai tenger mentén fekvő bármely nem olasz kikötőből Olaszországba való bevitele csak a kikötő helyi hatóság által kiállitott és az ottani olasz konzulátus vagy konzuli ügynökség által láttamozott származási bizonyitvány mellett van megengedve, oda módosittatott, hogy ezen konzuli láttamozás többé nem szükséges és hogy a kellőleg kiállitott származási bizonyitvány a bevitelhez elégséges. Sopron, 1892. február hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A cs. és kir. osztrák kereskedelmi muzeum Bécsben (k. u. k. öster. Handelsmuseum) a „Zollcompasz“ czimű év könyv 1892. évi folyamát adja ki legközelebb. Miután a most megjelenő III-ik évfolyam a Német birodalommal, Olaszországgal, Belgiummal és Svájczal a mult évben létrejött s f. é. február 1-én hatályba lépett kereskedelmi szerződéseink következtében megváltozott vámpolitikai helyzetről teljes képet fog nyujtani, az érdekelt körök ezen munkára különösen figyelmeztetnek. A mű 20 füzetben jelenik meg, 35 kr. előfizetési árral füzetenként, egyes füzetek nem szolgáltatnak ki, és miután az előfizetési határideje f. h. 15-én már lejárt, a műnek bolti ára fizetendő, mely az előfizetési árnál 30%-kal magasabb. Sopron, 1892. február hóban. *A kerületi kereskedelmi és iparkamara.*

— **Hirdetmény.** Az érdekelt körök értesittetnek hogy f. é. május 20-tól junius 6-áig Berlinben nemzetközi borvásár fog megtartatni, mely termények és élelmiszerek kiállitásával lesz egybekötve. Ezen kiállitásnak czélja oda hatni hogy azon előnyök melyeket az uj beviteli vámdijak a Németországba való bevitelnél nyujtanak tökéletesen kihasználtathassanak és hogy az érdekelt országoknak uj piaczok nyittassanak. A kiállitandó tárgyak közül emlitetnek: Mindennemü borok, pálinka, coguac, likörök, ásványos vizek, gabnanemüek, hüvelyes vetemények, liszt és tésztanemüek és füstölt husnemüek. Bejelentési határidő 1892. évi április 1 ig a közelebbi feltételek a kamara irodájában betekinthetők. Sopron, 1892. márczius hóban. *A kerületi kereskedelmi és iparkamara.*

— **Az arany sorsa.** Egy francia tudós a „Gi-Blas“ szerint hosszabb idő óta azon kérdés megoldásával foglalkozik, hogy a föld nemes fémei hová lesznek. Statisztikai számitás alapján kimutatta, hogy csupán az amerikai orvosok évenként 800 kg. aranyat használnak fel lyukas fogak plombirozására. Az elhasznált aranymennyiség értéke 2½ millió frank. Tehát 800 kg. arany az emberek elhalálozásával a lyukás fogakkal együtt visszajut ismét a földbe. Ha ez még 3 századig igy tart — teszi hozzá a statisztikus — akkor Észak-Amerika temetőiben 750 millió frank értékü arany lesz felhalmozva, körülbelül annyi, mint a menyi aranypénz jelenleg az Egyesült Államokban forgalomban van. (M. Sz. K.)

— **(Rövid hirek.) Volt, nincs.** A *Korona*-vendéglő szétroncsolva fekszik a főpiaczon. Fehér gyászlepel takarja most porhüvelyét. — **A Berzsenyi-szobor** javára eddigelé ezer forintnál valamivel több gyült egybe. — **Öngyilkosságok.** Ruzsa Kálmán, a nagy kortesvezér, Szombathelyen, a mult szerdán délután fél 5 órakor agyonlőtte magát. — Rohonczon Salber József kovácsmester e hó 10-én öngyilkossági szándékból a kutba ugrott és abba belefult. — **Uj iskola.** Orállás községben uj iskolát szándékoznak fölállitani. — **Járvány.** Simonyi és Alsó-Telkes községben a kanyaró járvány lépett fel. — **Inség.** Az Árvamegyei inségesek számára nagyba folyik az adakozás. Rövid pár nap alatt is ezzekre rugott a begyült összeg.

Szerkesztői üzenetek.

— **Levelezőnek** Szombathelyen. Ugylátszik, hogy nálatok mi sem adja elő magát s még képviselő-jelöltje sem akad a megye első kerületének! Hát ki éljen? valljatok már egyszer szint! Szervus — **B. I.** Vasvár. Nos, hallgatunk? Minden áron a bölcsszerepére vágysz? — **K. S. J.** Budapest. Az igért közleményeket várjuk, nem kevésbé kilátásba helyezett idejövetelét. — **A. Gy.** Budapest. Az a bizonyos dolog csakugyan ott van, ahol lenni véli. Föltételekhez levén kötve annak közlése, másként nem tehettünk. A kilátásba helyezett czikk helyén való lesz, nem úgy a többi, mivel nem szivesen hozunk verseket.

Irodalom.

— **Előfizetési felhivás.** Kemény József és neje Tarnói Miletz Mária okleveles kisdednevelőknek „ovodai gyermekversek“ czimű munkájukra. Most, midőn az országgyülés és a kormány a kisdednevelés ügyét törvénynyel szabályozza és méltó felvirágzásra emelni törekszik, fokozott buzgalommal szükséges a kisdednevelés irodalmát is ápolni, fejleszteni és gyarapitani. Kemény József és neje másfél évtizeden át önállólag a legbuzgóbb munkásai voltak a kisdedóvás magasztos ügyének. 5 évig Erdélyben és 11 évig Nagy-Kanizsán. 1891. év nyarán hirtelen egy hónapi időközben, előbb a nő, utóbb a férj fiatalon elhunytak. Hagyatékukban csinos gyermekversek maradtak, melyek gyakorlati szempontból tekintve, elléggé becsesek és méltóknak találom kiadásukat annyival is inkább, mert a jövedelmet siremlékük felállitására óhajtom forditani. Együtt nyugosznak ők a nagy-kanizsai kath. sirkertben kis lánykájokkal. A kisdedek alapnevelésében egész odaadással fáradozók nagyon megérdemlik az élők elismerését, hogy örök nyugvóhelyük emlékkővel diszitessék s jeltelenül ne maradjon. Azoknak, kik rövid életük egész ifjuságát a szép és nemes ügynek szentelték s még most is szellemi hagyatékuk tiszteletet gerjesztő érzelmeivel, szivjóságuk gyöngyeivel hathatnak — valóban kegyeletes dolog, hogy „Gyermekverseik“, mind a két okleveles kisdednevelőnek arczképével diszitve napfényt lássanak s a tiszta jövedelem siremlékükre forditassák. Bizalommal felkérem tehát a boldogultak ismerőseit, különösen tanitványaik szüleit s a kisdednevelést szivükön viselő ügybarátokat és barátnőket, hogy ez emlékkönyvet szives pártfogásukba fogadni és gyüjtést eszközölni kegyeskedjenek. A mű csinos kiállitásban, szerzők arczképével 1892-ki juliusra jelenik meg, ugy hogy a jövedelemből elhalálozásuk évfordulója után legkésőbb f. évi őszre „halottak napjára“ a siremlék felállitható legyen. Fűzött példány ára 60 kr., diszpéldányé 1 frt 20 kr. Tiz előfizető után tiszteletpéldánynyal szolgálok. A pénz és gyüjtő iv 1892 május hó elsőig alulirthoz küldendő, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozást nyerjek. A begyült pénzről az előfizetők neveivel együtt a könyv végén nyilvánosan számolni fogok. Nagy-kanizsán, 1892. márczius 1-én. Bátorfi Lajos, kisdednevelő egyesületi titkár, s a „Zalai Közlöny“ szerkesztő-kiadója Nagy-Kanizsán.

Ocsovszky Turibius ezt irta Kálazi Tarjának:

Uram!

Olyan emberrel, mint ön, nem lakhatom tovább együtt. Szellemi felsőbbségem tudatában nem tűrhetem tovább sértéseit azon embernek, aki csak mindig törpe epigonom lehet. Azonban egy jó tanácscsal szolgálhatok: legyen akármi-csak versiró ne. Nem ért ahhoz. Én még egyszer ismétlem, hogy olyan emberrel, aki rossz verseket ir, nem lakhatom. Punktum.

Ocskói Ocsovszky Turibius.

Kálazy Tarján ilyesmit irt Ocsovszky Turibiusnak:

Uram!

Utaink szétváltak: én nem lakom önnel tovább semmiért sem. Ön nem tud a drámairáshoz semmit sem és az én verseimet merészli ócsárolni kritikájával? Különbség köztünk az, hogy én jó verseket irok, ön meg rossz, kriminális rossz drámákat. Mert az ön drámái merényletek az emberiség ellen. Különben az ön szájából nem jöhet ki eszthetikus fogalom, aki csak drámákat, rossz drámákat ir és ezekben embereket mészárol. Soha sem fog engem megközeliteni. De egy tanácsom van az ön számára: égesse el a drámáit. Legyen akármi, csak drámairó ne. Én titkos és hozzá rossz drámairóval nem lakom. Apage satanas!

Alsó- és felső- kálazi Kálazy Tarján.

E leveleket hordáraik elvitték czókmókjaikkal együtt uj lakásaikra.

*

Már bevégezték tanulmányaikat. Otthon vannak az ősi fészekben. A két ifju sarj egymás riválisa, ellenlábasa. Gyülölködnek, házsártoskodnak csendesen: folytatják a hagyományos családi tradiciót. És Ocsovszky irja a drámákat, Tarján meg a verseket. Nem is fog az Ocsovszky és Kálazy család megbékélni soha, mig sarjaik közt irodalmárok is lesznek. Majd egyszer, ha elbucsuztak muzsáiktól és lettették a tollat, akkor majd ismét találkoznak az ellentétek.

— **Irodalmi jelentés.** Fölbátoritva a magyar irodalom terén eddig elért sikereim által, elhatároztam, hogy munkáimból időnkint uj kiadást adok ki. Első, önálló s a honi sajtó által igen kedvezően fogadott művem: „A babonáról“ szóló népkönyvem volt. Ezt — népies irályban, javítva és bővítve azon — „Babonák Könyve“ czím alatt a serdülő fiatalság s a babonás köznép okulása czéljából, mulattatva-oktató szellemben szerkesztve fogom ujból kiadni. Második munkámat, az „Anyósok Könyve“ cz. humoros művemet, miután még most is vannak rossz anyósok — a vők vigasztalására, napam asszonyék boszantására s a nagy közönség gyönyörködtetésére — temérdek képpel százannyi élczczel — uj s gonoszbitott kiadásban — a már is nagyszámu t. megrendelőknek rövid pár honap mulva küldöm szét. Harmadik művem, melyről a lapok szintén igen dicsérőleg nyilakoztak, a „Magyar Közmondások Könyve.“ (Bolti ára 2 frt, tőlem rendelve fűzött példány 1 frt 30 kr., díszkötésü 2 frt 30 kr.) Ebből külön lenyomat is készült. „Tanulmány a közmondásokról“ cz. alatt füzet-kiadásban (ára 40 kr.) Ezekből még néhány példány van készletben. Legujabban „Tréfás Talányok Gyüjteménye“ czimű kisebb munkám eddigi anyagának összeállításával és sajtó alá rendezésével foglalkozom. Egyelőre csakis a „Magyar Közmondások Könyvé“-re, a „Tanulmány a közmondásokról“ cz. füzetre fogadom el a megrendelést s az „Anyósok Könyvé“-re kérem az előfizetést. Ennek ára példányonkint egy lármás forint. Többi műveim áráról azoknak kinyomatása után teszem meg időnkinti jelentéseimet. Munkáim tökélyesbítése végett — tigyelembe véve az eddigi birálatokat — készséggel helyt adok azokban a hozzám beküldendő s hazánk különböző vidékein otthonos babonás szokások- és mondásoknak, s úgy a köznépnél használatos közmondásoknak. Tréfát értő s azt kedvelőktől megfejtéssel ellátott könnyebb talányokat és szellemes anyós-viczczeket kérek. A kéziratok és megrendelési pénzek hozzám küldendők. Gyüjtők 5 példány után a hatodikat ingyen kapják. Hazafias üdvözlettel: Sirisaka Audor, Pécs.

Felelős szerkesztő: ***Wittinger Antal.***

Kiadó-laptulajdonos: ***Feigl Gyula.***

Nyilt-tér.

Nyers-selyemruha szövetet, egész öltönyre valót szállit 10 ft 50 krért (kivánatra jobb fajtájut is) **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben,** póstabér- és vámmentesen. Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó“.

Glória selymet — 120 cmtr. szélességben, por- és esököpönyegek, valamint zubonyokra alkalmasat méterenkent 2 ft. 65 krtól.

HIRDETESEK.

Valódi styriai vörösvirágu

lóheremagot

magyar **lucernát** directe e célra berendezett gépezeten **arankamentesen** tisztitva, a budapesti és debreceni állami magvizsgiló állomások által **arankamenteseknek** nyilvánitva. Valódi directe quedlinburgi termésü **oberndorfi** répamagot, kitünő minőségben, jutányos árban ajául s kivánatra mintákkal, árjegyzékkel bérmentve szolgál

Klein Vilmos, magkereskedő **Szatmárt.**

KivovatoK számos birtokosok elismerő leveleiből:

Az öntől vett vörös lóheremag nem sokára csirázván, az őszig szépen kifejlődött, aranka nem találtatott, miért is a vetőmaggal teljesen meg vagyunk elégedve stb.

Báró Edelsheim Gyulai jószágfelügyelősége.

A lóheremag elég jó tiszta, hibanélküli és minden szem mag csiraképes volt igen meg voltam elégedve stb.

Gróf Zichy Bezsö uradalma Mohorán.

A küldött lóheremag kitünő csiraképességgel hirt, gyönyörüen kikelt ez évi szárazság dacára, szépen bokrosodott, aranka sem mutatkozik benne, az árak pedig más üzletekből ajánlott magvak áraihoz képest aránylag olcsóbbak stb.

Dobsa Lajos földbirtokos Kostyán.

A küldött lóheremagot megkaptam s örömmel értesitem, hogy a küldött áru nagyszemüség tisztaság s szin tekintetében különösen kitünt s nekem sokkal jobban tetszik mint a számos hozzám érkezett vidéki és mindkét fővárosbeli magkereskedők mintái stb. **Lovag Czinner Béla** uradalmi jószágigazgatója.

A küldött Oberndorfi répamaggal nagyon meg voltam elégedve, sőt az abból termelt répáimmal az eszéki gazd. kiállitáson dijjat nyertem stb.

Erdődi uradalom (Slavonia) jószágigazgatósága.

Az Öntől vett lóhere, lucerna s répamagvakkal tökéletesen meg vagyunk elégedve.

Gróf Hadik Barkoczy hitbizomány gazdasági felügyelősége.
Varannó Csemeznye (Zemplén m.)

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentesen

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klérus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltok-, tornászok- és libériáknak, billárd- és játékasztalokra** való posztó, (loden), vizhatlan **vadász abatoknak, mosókelmék, utazoplaidek 4—14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárúkat és nem olcsó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünnben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Fél millionyi állandó raktárom- és világüzletemnél könnyen érthető, hogy sok maradék található; minden okosan gondolkozó ember beláthatja, hogy olyan kis maradékból és szelvényekből nem küldhetők szét minták, mivel pár száz mintarendelések mellett rövid idő alatt mi sem maradna meg, és azért az tiszta szédelgés, ha posztóczégek mind a mellett hirdetnek **maradék- és szelvénymintákat**, mely esetben a mintaszéleket egész darabokból és nem maradékból valók; az eféle eljárás könnyen felfogható. — Maradékok, melyek nem tetszenek, átcseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetik. A maradékok megrendelésénél a czim, hosszuság és az ár kiteendők. — **Szétküldés utánvét mellett csak 10 frton felül bérmentve.** — **Levelezés** német, magyar, cseh, lengyel, olasz és franczia nyelven.

Villányi borokat

szétküldök utánvét mellet a legjobb minöségben a következő árak mellett:

Vörös villányi kadárka	ó	25—30—35 frt	100	liter
„ „ bortogiesi		30—35—40 „	100	„
„ „ különlegesség		40—45—50 „	100	„
Fehér asztali		25—28—30—35 frt	100	„
Riesling ó	. .	35—40—50 „	100	„

A legkisebb mennyiség 50—65 literes hordó.

Korcsmárosoknak foglaló beküldésével nagyon jó kimérésre való borok 300—350 literes hordókban vörös 23 frt, fehér 22 frt, siller 20 frt, a hordók felszámitatnak gyári árakban és bérmentve visszavétetnek.

Gold Mór,

szöllöbirtokos Villányban.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult **bedörzsölést csúsz, köszvény, tagszaggatás** stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszertárban kapható.

Csak Horgonnyal valódi!

MAGYAR KIRÁLYI

ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCE

kizárólagos elárusitási képviselet

Budapest, mérleg-utca 4. sz.,

ajánlja

kitünő minőségű palackborait

Borok hordókban is szállittatnak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A LEGUJABB és LEGOLCSOBB

politikai és közgazdasági napilap, a

MAGYAR UJSÁG.

Laptulajdonos:

Dr. Fenyvessy Ferenc orsz. képviselő.

Előfizetési árak: Egész évre . 12 frt.
Félévre . . 6 frt.
Negyedévre . 3 frt.

A „Magyar Ujság“ jeles politikai, köz- és mezőgazdasági, társadalmi és szépirodalmi czikkek kivül állandóan két, kitünő regényt közöl.

A „Magyar Ujság“ kiadohivatala egész éves és **féléves előfizetőinek „azt az állandó kedvezmenyt** nyujtja, hogy a **„Magyar Ujság“**

valamennyi sorsjegyeire,

melyek Magyarország és Austria **összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak**

és a Magyar leszámitoló és Péuzváltóbanknál letétbe helyeztettek, játszanak és évenként és csoportonkint **65,**

tehát **130 huzásban** részesülnek és csoportonkint $3^1/_2$, tehát összesen

7 millió nyereményre játszanak.

A felosztás ugy történik, hogy a **„Magyar Ujság“** mindazon esetben, melyben valamelyik sorsjegye kihuzatik, a nyeremény-összeg **felét előfizetőinek engedi át,** oly formán, hogy egyik budapesti kir. közjegyző előtt egész éves előfizetői sorából 30, a féléves előfizetőiből 20 sorsoltatik ki. Ezen 50 előfizető között osztatik szét az egész nyeremény fele.

Mutatványszámokat kivánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG“

kiadóhivatala

Budapest, IV. kerület, Granátos-utcza I. sz.

Bor-kivonat,

kitünő szer ártalmatlan bor előállitásához — a valódi bortól meg nem különböztethető — ajánlom a fenti kipróbált különlegességet.

2 kgr. ára (100 liter bort ád) 5 frt 50 kr. Recept mellékelve — ingyen. Jó eredményért vagy a gyártmány ártalmatlanságáért felelőség.

Szesz-megtakaritást

az égett boroknál az én felülmulhatatlan erős essenciám által elérhető; ez az italoknak egy kellemes csipős izt kölcsönöz, és csakis nálam kapható.
Egy klgr. ára 3 frt 50 kr. (600—1000 litert ád) használati utasitás mellékelve

A fenti különlegességeken kivül ajánlok különféle **„essenciát“ rum, cognac, finom liquer** stb. gyárak számára, felülmulhatatlan minőségben. Receptek ingyen mellékelve. **Árjegyzék bérmentve.**

Pollák Károly Fülöp,

essenc-különlegességek gyára, Prága.

Solid képviselők kerestetnek.

Kwizda Ferencz János,

cs. és kir. osztrák és román kir. udvari szállitó.

Első és legrégibb gyártelep Korneuburgban Bécs mellett

állatgyógyászati készitményekre.

Kitüntetve 13 éremmel, 7 diszoklevéllel és elismeréssel.

Alapittatott 1853-ban.

Kwizda veres Blister
1 tégely 2 frt.

Kwizda Poktincturája
1 palaczk 1 frt 50 kr.

Kwizda Patakenőcse
1 doboz 1 frt 25 kr.

Kwizda szélgörcspilulai lovak és szarvasmarhák sz. 1 pléhd. á 15 db 1.60 kr. 1 karton á 5 drb. 60 kr.

Kwizda szárnyasállat-gyógypora Takarmánykeverék és preservativ-szer 1 dob. 50 kr.

Kwizda Vérhas elleni szere juhok számára. 1 dob. 70 kr.

Kwizda Fertötlenitő pora. 1 csomag 15 kr. ládácskákban 1.40, 2.40 kr.

Kwizda Pata-pora
1 csomag 70 kr.

Kwizda Alveolar-fogcsepjei
1 üveg 50 kr.

Kwizda Alveolar-fogpasztája
1 porczellándoboz 70 kr.

Kwizda Alveolar-szajvize
1 üvegcse 40 kr.

Kwizda Utilapu-nedve
1 üvegcse 35 kr.

Kwizda

kizárólag szab.

Restitutionsfluidja

mosóviz lovak számára.

30 év óta a legkitünőbb sikerrel van több udvari istállóban, polgári és katonai nagyobb istállókban használatban, nagyobb megerőltetések előtti és utáni erősitésre, ficzamoknál, inrándulásnál, inmerevségnél stb.; kiváló erőkifejtésre képesiti a lovat a versenyre való begyakorlásoknál.

Egy palaczk ára 1 frt 40 kr.

Kwizda

Korneuburgi marha-táppora

lovak szarvasmarhák és juhok számára.

Közel 40 év óta a legkitünőbb sikerrel használják a legtöbb istállóban étvágytalanság, rossz emésztés ellen, a teheneknél a tej javitására s a teljes fokozására; lényegesen támogatja az állat ellenállási erejét járványos befolyások ellen.

Ára $^1/_1$ doboznak 70 kr., $^1/_2$ dobozé 35 kr.

Kwizda sertéspora

a hizlalás és az egészségben-tartás elömozditására.

Kis doboz 63 kr., nagy doboz 1 frt 26 kr.

Kwizda erösitö takarmánya

lovak szarvasmarhák számára.

1 dob. 5 adaggal 30 kr., kis láda 50 adaggal 3 frt, láda 100 adaggal 6 frt

Kwizda köszvény-nedve

fájdalomcsillapitó-házíszer.

Egy palaczk ára 1 frt o. é.

Tessék figyelni a védjegyre s határozottan Kwizda-féle készitményeket kérni.

Hamisitatlan minőségben a gyógyszertárakban, nagyban a gyógyszerkereskedésekben kaphatók.

Naponta postai szétküldés a főraktárból:

a korneuburg ker. gyógyszertárból Bécs mellett.

Kwizda pataragasza
1 rúd 80 kr.

Kwizda Kresolinbalzsama patakonzerváló szer
1 dob. $^1/_2$ kilo 1.10 kr.

Kwizda pók-kenöcse
1 tégely 1 frt.

Kwizda Phisicja, hashajto labdacsa lo aknák
1 bádogd. 18 db. 2 frt.

Kwizda giliszdalabdacsa lovaknak
1 bádogdoboz 15 drbbal 1.60. 1 tok 5 db. 60 kr.

Kwizda mosdószappanja háziállatoknak
1.60 kr., 80 kr., 40 kr.

Kwizda patkányhalála, patkány, egérirto-szer
1 rudacs 50 kr.

Kwizda nyereg szappana
1 doboz 1 frt.

Kwizda hajszesze
1 üvegcse 50 kr.

Kwizda tynkszem tapasza
1 dobosz 35. 70 kr.

Kwizda tyukszem és szemölcs tinkturaja
1 üvegcse 35 kr.

Kwizda hagymahajkenöcse
1 tégely 80 kr.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.